

TELEMEDICÍNA NEMUSÍ ČEKAT NA SPECIÁLNÍ ZÁKONY

Může se zdát, že český zákonodárce trochu zapomněl na telemedicínu, a tedy i na pacienty, kteří by nejvíc mohli těžit z jejích výhod. České právní předpisy totiž prozatím telemedicínu neznají a výslovně nedefinují. V HAVEL & PARTNERS jsme ale toho názoru, že se dá najít efektivní právní řešení a podnikání v telemedicině nastavit tak, aby zůstalo na bezpečné straně práva.

Základem telemedicíny jsou moderní technologie, díky kterým je možné na dálku zajistit komplexní péči o pacienta od vstupní konzultace přes diagnózu a léčbu až po předepsání léků či vystavení neschopenky. A to vše bez ohledu na to, kde se pacient fyzicky nachází.

Bez zvláštních zákonů, které by telemedicínu definovaly, pro ni ale zatím platí stejná pravidla jako pro standardní poskytování zdravotní péče. A to sice, že každá zdravotní služba musí být poskytována *lege artis*, tedy podle pravidel vědy a uznávaných lékařských postupů, při respektování individuality pacienta. Otázkou ale je, zda jsou zdravotní služby skutečně *lege artis*, když lékař pečuje o pacienta na dálku a nevidí ho osobně.

Zákon o zdravotních službách zmiňuje jako součást ambulantní péče i lékařské konzultace. Přitom ale výslovně nepožaduje, aby byl pacient fyzicky přítomný v ambulanci, nebo aby naopak zdravotník viděl pacienta u něj doma. Pokud tedy péče odpovídá požadavku *lege artis*, nevidíme překážku v tom, aby z hlediska regulace zdravotních služeb proběhla péče na dálku v rámci telemedicíny. Pacient by ovšem měl vždy udělit tzv. informovaný souhlas, který by měl být snadno srozumitelný a pochopitelný.

Zdravotní data v digitálním prostoru

Důležité také je při telemedicině správně vést zdravotnickou dokumentaci. To je totiž povinnost každého poskytovatele, tedy i toho, který pečuje o pacienty na dálku. Současná vyhláška o zdravotnické dokumentaci zatím neupravuje, jakým způsobem by to měl poskytovatel telemedicíny dělat. Už

teď je ale na základě zákona o zdravotních službách a vyhlášky možné, aby vedl dokumentaci výhradně elektronicky.

Musí při tom ale pamatovat na ochranu dat. Česká republika se již nyní hlásí k vysokým právním standardům v oblasti ochrany osobních údajů, které stanovují evropské nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) i lokální zákon o zpracování osobních údajů. Dokumentace by navíc vždy měla být dostatečná natolik, aby poskytovatel mohl prokázat, že službu poskytl *lege artis*. Promlouvat do podoby elektronické dokumentace mohou navíc i zdravotní pojišťovny, které si samy určují podmínky pro to, aby péči poskytnutou na dálku uhradily.

Od elektronické dokumentace je pak už jen krůček k tomu, aby poskytovatel zdravotních služeb umožňoval (za přísných bezpečnostních podmínek a po řádném ověření identity) pacientovi dálkové nahlížení do zdravotnické dokumentace.

Máme se kde inspirovat

Inspiraci si může vzít Česko hned v několika zemích, kde telemedicína již řadu let funguje. Například Izrael má telemedicínu zakotvenou v zákonech již od 90. let. Zdejší poskytovatelé telemedicíny prochází speciálním školením, jejich služby kontroluje tamní ministerstvo zdravotnictví. Také ve Francii už zná legislativa telemedicínu přes 15 let. Zákony tady jasně definují, jak mají fungovat lékařské konzultace, expertízy nebo sběr a monitoring dat na dálku. V době koronaviru zde pak vyhláškou flexibilně umožnili rozšíření telemedicíny i na covidové pacienty. A v neposlední řadě

se můžeme inspirovat i u našich sousedů v Německu, kde mají speciální zákon přímo pro telemedicínu, který klade velký důraz na infrastrukturu a jednoduché digitální rozhraní systému a který zároveň počítá se sankcemi pro lékaře, nemocnice nebo lékárny, které se nepřipojí včas.

Česko zatím na ucelenou a komplexní právní úpravu telemedicíny čeká. Prvními kroky by měly být novela zákona o zdravotních službách nebo připravovaný zákon o elektronizaci zdravotnictví. Podle nás v HAVEL & PARTNERS je vhodnou cestou minimalistická právní úprava, která bude obsahovat několik klíčových principů (vysoká ochrana pacientů a poskytovatelů zdravotních služeb) spíše než vytváření příliš detailních pravidel, která mohou tvářit v tvář pokroku v oboru brzy opět zastarat. Pokud nebudou nové předpisy klást příliš formalistické požadavky, může pak Česko patřit v telemedicině mezi lídry.

**Specialisté na telemedicínu
a farmaceutické a zdravotnické
právo z advokátní kanceláře
HAVEL & PARTNERS**

Václav Audes
Partner

Kateřina Slavíková
Senior advokátka